

ጸረ-ነፍሳት ንምንታይ ይወሃቡኒ ወይ ኣይወሃቡኒ?

ብሓጺኡ

- ጸረ-ነፍሳት ብባክተርያ ንዝስዕብ ነድሪ ዝፍውሱ መድሃኒታት እዮም።
- ጸረ-ነፍሳት ብቫይረስ ንዝስዕብ ነድሪ ኣይሕግዡን እዮም።
- ጸረ-ነፍሳት ጎድናዊ ሳዕቤናት ከኸትሉ ይኸእሉ እዮም፤ ከምበዓል ዕግርግር ምባልን ቀይሕ ዕንፍፋር ቆርበትን።
- ጸረ-ነፍሳት ብኸምቲ ኣብ ናይ ሓኪም ትእዛዝ ወረቐት ዝተጠቐሰ ኣገባብ ውሰዱዎም።
- ዝያዳ እንተሓሚምኩም ወይ ንልዕሊ 3 መዓልቲታት ረስኒ ምስዝህልወኩም ናብ ሓኪምኩም ደውሉ።
- ጸረ-ነፍሳት ኣዝዩ ብዙሕ ጊዜ እንተተወሲዶም፣ እቶም ጸረ-ነፍሳት ነቲ ባክተርያ ዘይስምዖ ክገብርዎ ይኸእሉ እዮም።
እዚ ተጻዋርነት ተባሂሉ ይጽዋዕ።

ጸረ-ነፍሳት እንታይ እዮም?

ጸረ-ነፍሳት ብባክተርያ ንዝስዕብ ነድሪ ብጽቡቕ ንምፍዋስ ዝሕግዡ መድሃኒታት እዮም። ጸረ-ነፍሳት ንኹሎም ዓይነት ነድሪታት ንምፍዋስ ግን ኣይሰርሑን እዮም።

ዝተፈላለዩ ዓይነታት ነድሪታት ኣለዉ፡

- እቶም ዝበዝሑ ነድሪታት ብቫይረስ ዝስዕቡ እዮም፤ ከምበዓል ሰዓል ወይ ጉንፋዕ።
- ገሊኦም ነድሪታት ብባክተርያ ዝስዕቡ እዮም፤ ከምበዓል ነድሪ ሳንቡእ፣ ነድሪ ፍሕኛ ወይ ገሊኦም ብጸታዊ ርክብ ዝመሓላለፉ ሕማማት።
- ሓደ ሓደ ጊዜ ነድሪ ብቫይረስ ይጅምር፣ ብድሕሪኡ ድማ ጸኒሑ ባክተርያ ይውሰኹ። እዚ ንኣብነት ኣብ ነድሪታት ናይ ጎረሮ፣ ሳንቡእ፣ እዝኒ ወይ ዓይኒ ከጋጥም ይኸእል።
እንተድኣ ባክተርያ እውን ተወሲኸዎ እቲ ነድሪ ዝበኣሰ ይኸውን። ስለዚ መብዛሕትኡ እዋን እቲ ረስኒ ዝለዓለ ይኸውን። ወይ እቲ ረስኒ ድሕሪ ሓደት መዓልቲታት ብዘይ ረስኒ እደገና ይምለስ።

ጸረ-ነፍሳት ብኸመይ ይሰርሑ

ጸረ-ነፍሳት ብባክተርያ ንዝስዕብ ነድሪ ጽቡቕ ይሰርሑ እዮም።
ነቶም ባክተርያ ይቆትልዎም ወይ ንኸይባዝሑ ደው የብልዎም።

ጸረ-ነፍሳት ከምበዓል ሰዓል ወይ ጉንፋዕ ንዝኣመሰሉ ብቫይረስ ንዝስዕብ ነድሪ ኣይሰርሑን እዮም።
ስለዚ በዚ ምክንያት ሓኪም ጸረ-ነፍሳት ኣይህቡን እዮም።

ብዙሐት ዝተፈለገዎ ዓይነታት ጸረ-ነፍሳት ኣለዉ። ንኣብነት ፐንሲሊን [penicilline]። ነፍስወከፍ ዓይነት ጸረ-ነፍሳት ኣንጻር ካልኣት ባክተርያ ይሰርሑ።

ጉድኣታት ናይ ጸረ-ነፍሳት

ጸረ-ነፍሳት ጉድኣታት እውን ኣለዎም። እዚአም ዝሰዕቡ ጉድኣታት ከህልዎም ይኽእሉ።

- **ጸረ-ነፍሳት ንድናዊ ሳዕቤናት ከኸትሉ ይኽእሉ እዮም፣ ከምበዓል**

- ዕግርግር ምባል ወይ ውጽኣት

- ዘሳሕዩ ቀያሕቲ ዕንፍፋር ኣብ ቆርበት

- **ጸረ-ነፍሳት ነቶም 'ጥዑያት' ባክተርያ እውን ይቻለስዎም እዮም**

ሓደ ጉድኣት ናይ ጸረ-ነፍሳት፣ ኣንጻር እቶም ንዓና ብሓቂ ዘድልዩና ባክተርያ እውን ዝሰርሑ ስለዝኾኑ እዩ። ንኣብነት ኣብ መዓናጡና ዝርከቡ መግቢ ንምሕቓቕ ዝሕግዙና ባክተርያ። ጸረ-ነፍሳት ነዚአም 'ጥዑያት' ባክተርያ እውን ክቻለስዎም እንከለዉ፣ እቶም 'ንዓእቲ' ባክተርያ ሓደ ሓደ ግዜ ንኸባዝሑ ዕድል ይረኽቡ እዮም።

- **ባክተርያ ዘይስምዖ (ተጻዋሪ) ክኸውን ይኽእል እዩ**

እንተድኣ ጸረ-ነፍሳት ብዙሕ ግዜ ኣብ ጥቕሚ ውዒሎም፣ ባክተርያ ተጻዋርነት ከጥርይ ይኽእል እዩ። ስለዚ እዞም ጸረ-ነፍሳት ደጊም ነዚ ባክተርያ ኣይስምዖምን እዮም። ብኸምዚ ዝኣመሰለ ዘይስምዖ ባክተርያ ነድሪ ምስዘጋጥመኩም፣ እዞም ጸረ-ነፍሳት ደጊም ኣይሕግዝኩምን እዮም። በዚ ምኽንያት ድማ ብኸቢድ ክትሓሙ ትኽእሉ ኢኹም። ሓደ ሓደ ግዜ ካልኣት ዓይነት ጸረ-ነፍሳት ገና ክሕግዙ ይኽእሉ እዮም።

እንተደክ ጸረ-ነፍሳት ዝጥቑም ኮይነ፣ መዓስ ናብ ሓኪመይ ክድውል ኣለኒ?

መብዛሕትኡ ግዜ ጸረ-ነፍሳት ኣብ ጥቕሚ ዝውዕሉ ንነዊሕ እዋን ዝጸንሑ ከበድቲ ጸገማት ጥዕና ንዘለዎም ነድሪ ንምፍጥስ እዩ። ወይ ድሕሪ ምሓሾም ተመሊሶም ንዝመጽኡ ጸገማት ጥዕና።

ስለዚ 1 ወይ ዝያዳ ካብዞም ዝስዕቡ ጸገማት ጥዕና ምስዘጋጥመኩም ናብ ሓኪምኩም ደውሉ፡

- ቀጻሊ ሕማም ምስዝስምዓኩም። ንኣብነት፡ ሕጽረት ምስትንፋስ፣ ምብዕጋግ ወይ ጠቕላላ ምድካም።
- ረስኒ ንልዕሊ 3 መዓልቲታት ምስዝጸንሕ።
- ረስኒ ንሒደት መዓልቲታት ጠፊኡ ድሕሪ ምጽናሕ እንደገና ምስዝምለስ።
- ኣዝዩ ከቢድ ቃንዛ ምስዝህልወኩም። ንኣብነት፣ ቃንዛ ኣብ እዋን ምሻን፣ ቃንዛ ኣብ እዋን ምስትንፋስ ወይ ቃንዛ ኣብ ክሳድኩም።
- ቆርበትኩም ኣዝዩ ጸዕዳ ወይ ሓማኡኸሽታይ ምስዝኸውን።
- ኣብ ቆርበትኩም ቀይሕ ዕንፍሩር ምስዝወጽኣኩም።
- ካልኣት ዘሻቕልኹም ጸገማት ጥዕና ምስዘጋጥምኹም።

ጎድናዊ ሳዕቤናት ናይ ጸረ-ነፍሳት ኣጋጢሙኩም ድዩ ወይ ጸረ-ነፍሳት ኣይሓዝዙምን ድዩ?

ስለዚ ናብ ሓኪምኩም እውን ደውሉ። ጸረ-ነፍሳት ምውሳድ ባዕልኹም ደው ኣይተብልዎ። ኩሉ ግዜ መጀመርታ ምስ ሓኪምኩም ተመያየጡ።

ብዛዕባ ጸረ-ነፍሳት ዝያዳ ሓበሬታ?

ብዛዕባ ጸረ-ነፍሳት ዝያዳ ሓበሬታ ኣብ [RIVM](#) ክትረኽቡ ትክእሉ ኢኹም።

ኣብ [apotheek.nl](#) ብዛዕባ መድሃኒታት ዝምልከት ዝያዳ ሓበሬታ ክትረኽቡ ትክእሉ ኢኹም። ብዛዕባ ኣጠቓቕማ መድሃኒትኩም ምስ ናትኩም ሓኪምን በዓል-ሞያ ቤት-መድሃኒትን ተዘራረቡ።

